Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

10 ноябрь, жума, 1995 йил
Сотувда эркин нархда. № 219 (1221)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ

9 ноябрь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг мажлиси бўлди. Мажлисни парламент Раиси Э. Халилов бошқарди.

Кенгашда Бош вазир ўринбосари, молия вазири Б. Ҳамидовнинг Ҳукумат тақдим этган Ўзбекистон Республикасини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ва давлат бюджетининг 1996 йилги истиқбол кўрсаткичлари тўғрисидаги маърузаси тингланди. Ушбу масала юзасидан Олий Мажлис Кенгашининг қарори қабул қилинди.

Шундан кейин Кенгаш аъзолари Олий Мажлиснинг тўртинчи сессиясини чақириш тўғрисидаги масалани кўриб чиқдилар. Сессияни шу йил 21 декабрь куни чақиришга қарор қилинди.

Мажлисда Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитасининг раиси Б. Эшоновнинг янги Жиноят кодекси амалга киритилганлиги муносабати билан ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ва судлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи комиссиянинг иши тўғрисидаги ахбороти тингланди.

Кенгаш ўз ваколат доирасига кирувчи бошқа масалаларни ҳам кўриб чиқди ва улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилди.

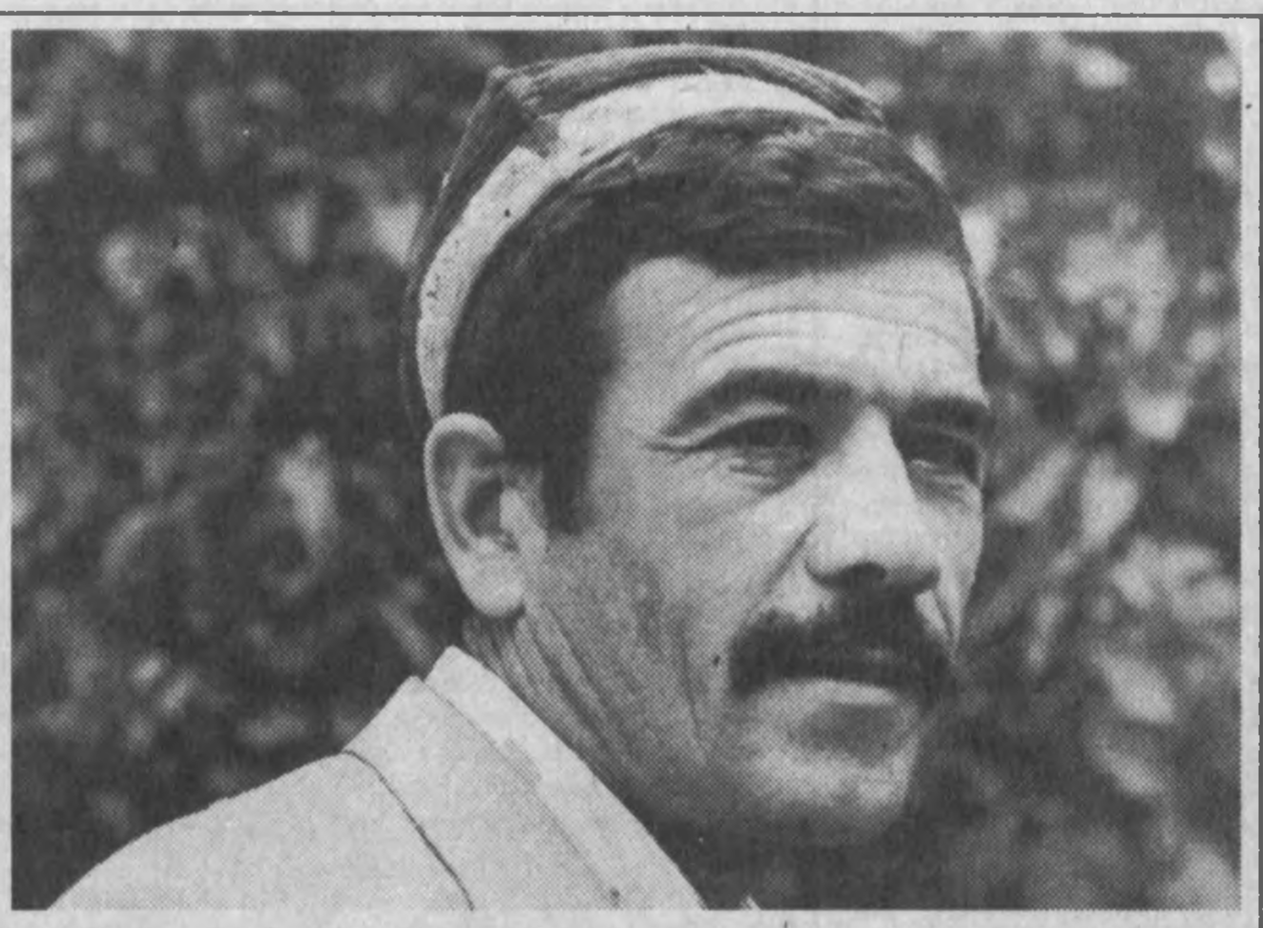

Бухоро туманидаги Файзулло Алиев номли жамоа хўжалиги деҳқонлари бу йил пахтачиликда қувончли натижаларга эришдилар. 760 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан режадаги 38,5 центнер ўрнига 40 центнердан ошириб ҳосил йиғиб олинди. Хўжаликнинг Жалолиддин Раҳимов бошлиқ 2-бригадасида ҳосилдорлик, айниқса, юқори бўлди. Бригада заршунослари гектаридан 42 центнердан ошириб ҳосил олдилар.

СУРАТДА: бригада етакчиси Жалолиддин Раҳимов.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

РАСМИЙ АМАЛИЙ ТАШРИФ БИЛАН

Келишувга мувофиқ, Покистон Ислом Республикасининг Бош вазири Беназир Бхутто шу йил 11 ноябрда расмий амалий ташриф билан Ўзбекистон Республикасига келади.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ТЎРТИНЧИ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Кенгаши ҚАРОР ҚИЛАДИ:

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тўртинчи сессияси 1995 йил 21 декабрь куни Тошкент шаҳрида чақирилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси Э. ХАЛИЛОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 9 ноябрь.

***

Олий Мажлис тўртинчи сессиясининг муҳокамасига қуйидаги масалаларни киритиш мўлжалланмоқда:

1. Ўзбекистон Республикасини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ва Давлат бюджетининг 1996 йилги истиқбол кўрсаткичлари тўғрисида.
2. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки тўғрисидаги Қонун лойиҳаси ҳақида.
3. Банклар ва банк фаолияти тўғрисидаги Қонун лойиҳаси ҳақида.
4. Кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш тўғрисидаги Қонун лойиҳаси ҳақида (иккинчи ўқишда).
5. Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодекси лойиҳаси тўғрисида (иккинчи ўқишда).
6. Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси биринчи қисмининг лойиҳаси тўғрисида (иккинчи ўқишда).
7. Ўзбекистон Республикасида депутатни чақириб олиш тартиби тўғрисидаги Қонун лойиҳаси ҳақида.
8. Наслчилик чорвачилиги тўғрисидаги Қонун лойиҳаси ҳақида.
9. Архитектура ва шаҳарсозлик тўғрисидаги Қонун лойиҳаси ҳақида.
10. Ўзбекистон Республикасининг давлат мукофотлари тўғрисидаги Қонун лойиҳаси ҳақида.
11. Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари тўғрисидаги Қонун лойиҳаси ҳақида.
12. Айрим қонунларга ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги Қонун лойиҳаси ҳақида.
13. Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий судини сайлаш тўғрисида.

Депутатлар муҳокамасига ана шу масалалар билан бир қаторда Олий Мажлиснинг ваколат доирасига кирувчи бошқа масалаларни ҳам ҳавола этиш мўлжалланмоқда.

ҚАШҚАДАРЁЛИКЛАР МАРРАГА ЕТДИ

Қашқадарё вилояти деҳқонлари пахта тайёрлаш режасини бажарди. Улар уйган «оқ олтин» хирмони 420 минг тоннадан ортди. Бу зафарга Китоб, Қамаши, Шаҳрисабз, Яккабоғ, Қарши, Касби, Ғузор, Баҳористон туманлари деҳқонлари, айниқса, салмоқли ҳисса қўшди.

Қашқадарёликлар етиштирилган ҳосилни сўнгги мисқолигача йиғиштириб олиш ва кузги-қишки юмушларни сифатли ўтказиш иштиёқида ғайрат билан меҳнат қилмоқда.

(ЎзА).

ФАОЛЛАР ЙИҒИЛИШИ

Бухоро вилояти фаолларининг йиғилиши бўлди. Унда қишлоқ хўжалигида кузги-қишки тадбирларни тез ва соз ўтказиш, келгуси йил ҳосилига пухта замин яратиш тўғрисидаги масала муҳокама этилди. Вилоят ҳокими М. Раҳмонов шу ҳақда маъруза қилди.

Республика қишлоқ хўжалиги вазири Р. Ҳусанов йиғилишда сўзга чиқди.

(ЎзА).

УРУҒЛИК ҲАМ ҒАМЛАБ ҚЎЙИЛДИ

Нукус туманидаги «Шўртанбой» жамоа хўжалиги аъзолари 9 минг 160 тонна шоли топшириб, режани бажарди. Хўжаликда етарли миқдорда уруғлик ҳам жамғариб қўйилди.

ОНАЛИК ВА БОЛАЛИК МУҲОФАЗАСИГА БАҒИШЛАНДИ

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг Европа минтақавий бюроси республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги билан ҳамкорликда Тошкентда оналик ва болалик муҳофазасига бағишланган кенгаш ўтказди. Унда Марказий Осиё ва Озарбайжон республикаларидан ҳам мутахассислар қатнашди.

Кенгаш қатнашчилари Ўзбекистонда бу борада муайян ишлар амалга оширилганини қайд этиб, мавжуд муаммоларни биргаликда ҳал қилиш мақсадга мувофиқ эканини таъкидладилар.

(ЎзА).

ЯНГИЛИКЛАР * ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР

ЎЗБЕКИСТОН: ИСТИҚЛОЛ ОДИМЛАРИ

"Халқ сузи" ва УзА мухбирлари хабар киладилар

ТАДБИРКОРЛАР ОТАЛИҒИДА

Наманган шаҳрида ишлаб турган хусусий фирма ва кичик корхоналар болалар боғчаларига ёрдам бермоқда.

Тадбиркорлар халқ таълими туман бошқармаси билан биргаликда болалар муассасаларини қишки мавсумга тайёрлашди. Қозонхоналар таъмирланди, иссиқлик тармоқлари алмаштирилди. Масалан, «Тезкор», «Наққош» хусусий фирмалари шу мақсадга 30 минг сўмдан пул ажратди. Болалар шунингдек, ўйинчоқлар, ёзув қуроллари, кўрпа-ёстиқлар билан таъминланди.

СОРАХОН ОНАНИНГ ОЛМАЛАРИ

Сорахон Ашурова Самарқанд туманидаги «Гулобод» жамоа хўжалигининг оилавий пудрат звеносини бошқаради. Бу йил звено тасарруфидаги 1,5 гектар олмазордан юқори ҳосил етиштирилди. Режадаги 9 тонна ўрнига 12 тонна маҳсулот йиғиб олинди.

СУРАТДА: Сорахон Ашурова.

ТЕКИН ШИФОБАХШ ДАМЛАМАЛАР

Андижон темирйўлчилар шифохонасида фитобар очилди.

Бу муҳим воқеа ҳисобланмаса ҳам, ҳозирги бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида бу ерда тайёрланаётган 20 хилга яқин шифобахш ичимликлар ва дамламалар текинлиги билан диққатга сазовордир. Темирйўлнинг Фарғона бўлими касаба уюшмаси шифохонага турли гиёҳларни сотиб олиш учун беш минг сўм пул ажратгани туфайли ана шундай имконият туғилди. Бу ерда ичимликлар шарқ табобати тавсияларига мувофиқ тайёрланмоқда.

ДАРОМАДГА ҚАРАБ БУРОМАД

Сўх туманидаги «Гулистон» фермер хўжалиги 200 тонна маҳсулот сақланадиган янги омбор қуриб олди.

48 гектар ерда деҳқончилик қилаётган хўжалик аъзолари бу йил картошка, буғдой, макка дони ва пиёздан мўл ҳосил етиштирди. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, бундан салкам 2,5 миллион сўм даромад олинади. Унинг бир қисми тоғ бағрида 20 гектар янги ер ўзлаштиришга сарфланади. Келаси йили бу ерда зиғир ҳам экилади. Етиштирилган барча маҳсулот шу ернинг ўзида қайта ишланади.

УЗОҒИ ЯҚИН БЎЛДИ

Бойсун туманидаги 110 автокорхона қошида ишлаётган устахонада автомобил моторига гильзалар тайёрлаш йўлга қўйилди. Илгари бу юмуш фақат Термиз шаҳрида бажариларди. Энди атрофдаги туман автотранспортчиларининг мушкули осонлашди.

СУРАТДА: уста Қ. Ҳамдамов.

БИЛИМ ЮРТИНИНГ ЮБИЛЕЙИ

Пойтахтимиздаги «Баҳор» концерт залида П. Беньков номидаги рассомлик билим юртининг 75 йиллигига бағишланган тантанали кеча бўлди.

Республикамизда ва унинг ташқарисида ҳам машҳур бўлган жуда кўп мўйқалам усталари ва ҳайкалтарошлар мана шу даргоҳда таҳсил олишган. Шунинг учун ҳам мазкур санъат мактабини табаррук тўйи билан табриклаш учун бу ерга рассомлар, ҳайкалтарошлар, артистлар, ёзувчилар, давлат арбоблари, Ўзбекистондаги хорижий давлатлар элчихоналарининг ходимлари, шунингдек, Тошкентдаги барча санъат ўқув юртларининг вакиллари ташриф буюришди. Байрам шарафига катта концерт қўйиб берилди.

ЯНГИЛИКЛАР * ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР

«ЎЗБЕКИСТОНДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН» ТАМҒАСИ БИЛАН

9 ноябрь куни нишонланган Жаҳон маҳсулот сифати куни республикамиз корхоналари, стандартчилари ва метрологларининг рақобатбардошли сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни ташкил этиш борасидаги ишларига якун чиқариладиган кунга айланди.

«Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган» тамғаси жаҳон бозорида тобора машҳур бўлиб бормоқда. Бунда «Ўздавстандарт» ходимларининг хизмати катта, улар, жумладан, чет мамлакатларга чиқариладиган маҳсулотларни ҳам ишлаб чиқариш устидан назорат қилишмоқда.

Бу йил экспорт учун маҳсулот тайёрлайдиган 150 корхона назоратдан ўтказишга 75 хил маҳсулотни тақдим қилди.

Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводида тайёрланган пахта териш машиналари, «Фотон» бирлашмасининг Германий монокристаллари, «Ўзкабель» давлат акционерлик бирлашмасининг мис ва катализаторлари назоратдан яхши ўтди ва Болгария, Германия, Туркия, Япония ҳамда бошқа мамлакатларга жўнатилди. Республика корхоналари хорижга яна алюмин қоришмалар, газ конденсати, хом нефть, газдан ажратиб олинган олтингугурт, аммиак селитраси, уксус кислотаси, нитрон тола, карбамид ва бошқа маҳсулотларни етказиб бермоқда.

Бу рўйхатда четга чиқиладиган анъанавий маҳсулотлар — пахта толаси, хом сурп, ўсимлик ёғи, қоракўл тери, хом ипак ҳамда бошқа маҳсулотлар борки, Ўзбекистон бу маҳсулотлари билан ном чиқарган.

Булар ҳаммамизни қувонтиради, албатта. Аммо бу соҳада ҳали кўп куч-ғайрат сарфлаш талаб қилинади — «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган» деган сўзларнинг обрўсини янада кўтариш лозим.

(ЎзА).

ХОРАЗМНИНГ ХАЛҚАРО ҲАВО ДАРВОЗАСИ

Республика Вазирлар Маҳкамасининг Ўзбекистондаги қадимий шаҳарлар, хусусан, асори атиқалар маскани — Хивани очиқ сайёҳлик минтақасига айлантириш юзасидан қабул қилган қарори Хоразм вилоятида кўламдор амалий тадбирларга йўл очиб берди.

Очиқ сайёҳлик минтақасини замонавий халқаро тайёрагоҳсиз тасаввур этиб бўлармиди? Хуллас, «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси ва маҳаллий жамғарма ҳисобидан Урганчда халқаро тоифали ҳаво йўллари дарвозасини бунёд этишга қарор қилинди. Соатига 350 кишига хизмат кўрсатувчи янги аэропорт биноси мамлакатимизда ва хорижда ишлаб чиқарилган энг замонавий хизмат кўрсатиш ускуналари билан жиҳозланади. Республикамиздаги энг гўзал ва қулай тайёрагоҳлар сирасига кирувчи мазкур иншоот-иморат қурилишини мамлакатимиз ва Хоразм вилоятининг энг яхши бинокорлари олиб боришади. Халқаро тайёрагоҳ ишга тушиши билан Яқин Шарқ, Араб мамлакатлари, Япония, Хитой, Курия сингари давлатлар, Европа, Осиё ва Америка қитъаларига тўғридан-тўғри самолётлар қатнови йўлга қўйилади. Сайёҳлик ва савдо-тижорат тадбирлари учун йўловчилар қатновини ташкил этиш таклифи билан чиқаётган хорижий фирма ва компаниялар сони ҳозирнинг ўзидаёқ 10 дан ортиб кетди. Америка Қўшма Штатларининг «Вестерх Агрокнурсес», Голландиянинг «Фабиа», Буюк Британиянинг «Веритак», Германиянинг «Мерседес-Бенц», Франциянинг «Агротехнип», Жанубий Куриянинг «Хва — Санг», Туркиянинг «Язекс», «Мемиглай», «Нуртоб», «Стамбул текстиль» фирма ҳамда компаниялари биринчилардан бўлиб «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси билан ўзаро фойдали шартнома туздилар.

Урганч тайёрагоҳи жамоаси эса халқаро ҳаво йўли қатновларига шайликни ҳозирданоқ бошлаб юборди. Хориж сафарига отланганлар учун мамлакат пойтахти орқали чартер рейслар ташкил этиляпти. Яна бир ибратли қулайликдан эса маҳаллий ҳаво йўллари бўйлаб қатновчи мижозлар баҳраманд бўлишди. Тайёрагоҳ томонидан ижарага олинган замонавий тайёра шу йил октябрь ойидан эътиборан республика пойтахтига уча бошлади. Қулайлик эса шундан иборатки, самолёт эрталаб соат 7 да ҳавога кўтарилиб, кечқурун 21 да Урганчга қайтиб келади. Бундай қулайлик қисқа муддатли сафарга чиққанларга айниқса қўл асқотди.

А. СОБИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Биронтаям танқид натижасиз қолмайди

«ЧОЛНИ КЎРИБ, БУВАМ ДЕМАНГ-ДА»

(«Халқ сўзи» 1995 йил, 19 сентябрь)

Газетамизнинг шу йил 4 август сонида «Сарсон-саргардонликда» сарлавҳали мақола босилган бўлиб, унда Чилонзор туманининг 16-мавзе 10-уйи ертўласи сув босганлиги, иссиқ, совуқ сув тез-тез тўхтатиб қўйилиши танқид қилинганди. Лекин туман ҳокимлигидаги мутасадди ўртоқлар танқидга ўз вақтида муносабат билдиришни лозим кўришмади.

Шундан сўнг биз юқоридаги сарлавҳа остида чоп этилган мақолада туман ҳокимиятидаги ўртоқларга бу ҳақда эслатиб қўйгандик. Шундан кейингина редакциямизга аҳолининг шикояти бўйича қилинган ишлар ҳақида Чилонзор тумани коммунал фойдаланиш бирлашмаси бошлиғи, ҳоким муовини Х. Холмуродов имзоси билан мактуб келди.

«Халқ сўзи» рўзномасида чоп этилган «Чолни кўриб, бувам деманг-да» сарлавҳали мақола Чилонзор тумани ҳокимининг ижроия маҳкамаси ва коммунал фойдаланиш бошқармаси ходимлари томонидан ўрганиб чиқилди. Рўзноманинг 4 август сонида чоп этилган «Сарсон-саргардонликда» мақоласи бўйича кўрилган чоралар ва бажарилган ишлар ҳақида шаҳар ҳокими маҳкамасига жавоб берилган. Лекин айрим ходимларнинг бепарволиги туфайли редакцияга маълумот юборилмаган.

Кўрилган чора-тадбирларга кўра, шуни маълум қиламизки, ўз хизмат вазифасига совуққонлик билан қараганлиги учун 116-уй-жойлардан фойдаланиш ижара корхонаси раҳбари О. С. Солиев ишдан бўшатилди.

Ҳокимнинг ижроия маҳкамаси хатлар бўлими ходимаси Д. Хисамутдинова ва коммунал фойдаланиш бошқармаси хатлар бўлими инспектори Р. Ф. Ахмадуллинага хайфсан эълон қилинди.

Ҳозирги вақтда 16-мавзе, 10-уйнинг ертўласидаги оқова сув қувурлари таъмирланди. «Сопластитал» корхонаси ёрдами билан «Ёшлик-Ю» кичик корхонаси ишчилари ертўладаги иссиқ ва совуқ сув ҳамда иситиш қувурларини алмаштирмоқда.

Бу ишлар бажарилгандан сўнг хонадонлар ичидаги қувурлар ҳам таъмирланади. Ҳозирги вақтда уйда иссиқ ва совуқ сув бор.

Бажарилган ишлар бўйича қўшимча маълумот берилади».

• «Обуна — 96»

ТАШАББУС ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНДИ

Бухоро давлат университети, тиббиёт институти талабалари, Ғиждувон туман ҳокимлиги халқ таълими бўлими ҳамда Когон ёғ-экстракция заводи ҳиссадорлик жамияти меҳнат жамоалари шанбалик ўтказиб ишлаб топилган бир кунлик маблағ эвазига ўз жамоаларини «Халқ сўзи», «Бухоро ҳақиқати», «Бухорские известия» ва бошқа газета-журналларга обуна қилиш ташаббуси билан чиқдилар.

Ташаббус вилоятда кенг қўллаб-қувватланди. Бундан ташқари вилоят фахрийлар кенгаши, ногиронлар жамияти, «Наврўз», «Экосан», «Соғлом авлод учун», «Меҳр-шафқат ва саломатлик», ёшларни ижтимоий ҳимоя қилиш жамғармалари, шунингдек, корхона, ташкилот ва хўжаликлар меҳнат фахрийларини, даромади кам оилаларни, якка ёлғиз кишиларни ўз маблағлари ҳисобига матбуот нашрларига обуна қилишга аҳд этдилар.

Маннон ОТАБОЙ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Ислоҳот амалда

ЙИЛ БОШИДАН БУЁН 30 ТА ЦЕХ ИШГА ТУШИРИЛДИ

Авваллари Сирдарё вилоят тайёрлов-савдо уюшмаси асосан хўжаликлар ва аҳолидан олинган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини Россия шаҳарларига жўнатиш ва маълум бир қисмини ўзимизда сотиш билан шуғулланарди. Бунинг учун давлат катта миқдорда маблағ ажратарди.

Бозор иқтисодиёти бу ташкилот олдига ҳам қатор муаммоларни кўндаланг қилиб қўйди. Натижада унинг қарзи 2 миллион сўмдан ошиб кетди. Уюшманинг Шароф Рашидов ва Оқолтин туманларидаги идоралари эса тугатилиш арафасига келиб қолди. Бу — ўтган йилдаги аҳвол.

Йил бошида уюшмага Собиржон Абдуллаев раҳбар этиб тайинланди. Янги раис мўлжални тўғри олди: ишлаб чиқаришни ривожлантириш асосий вазифа қилиб белгиланди. Қисқа вақтда туман ва шаҳарларда 30 та цех очилди. Биргина Сайхунобод тумани марказида 4 та цех қурилди. Бу ерда иш бошлаган макарон цехи ёнида тегирмон ўрнатилди. Хўжаликлардан шартнома асосида буғдой харид қилина бошланди. Пировардида макарон цехини арзон ун билан таъминлаш имконияти яратилди. Шу боис макароннинг нархи бошқа дўконлардагига қараганда 6-7 сўм арзон. Боёвутда эса консерва цехи очилди. Мана шу цех орқали оилаларга банка ва қопқоқлар улашилиб, уй шароитида ҳам консерва маҳсулотлари тайёрлаш йўлга қўйилди. Боёвутлик тайёрловчилар уюшма орқали Россиядан келтирилган ёғоч-тахталарни энди тайёр маҳсулотга айлантириб, икки ҳисса кўп даромад топишмоқда. Қолаверса, бу ерда блокли ғиштлар тайёрлайдиган цех ишга туширилди. Уюшманинг рассомчилик устахонасида эса турли безаклар ва пешлавҳалар тайёрлаб берилади.

Гулистон ва Бахтдаги бозорларда қоғоз халталар тикиб сотадиган дўконлар пайдо бўлди. Шунингдек Гулистон тумани марказида яна 15 нафар кишини иш билан таъминлайдиган томат паста цехи ташкил этилди. Янгиерда тандирчилар иш бошлашди. Вилоят марказидаги уюшмага қарашли идора энди қандолатчилар маконига айлантирилди. Андижонлик отахон Турсунбой Мадаминов эса Мирзачўлда миллий қандолатчилик ҳунарини кенг ёйишга бел боғлаган. У бош бўлган цехда новвот, халво, парварда сингари ширинликлар тайёрланмоқда.

Вилоятда яна 5 та тегирмон ва 4 та кигиз ишлаб чиқарадиган цехлар очилиш арафасида турибди. Ишлаб чиқаришни хомашё билан таъминлаш муаммоси эса аллақачон ечимини топган. Чунки уюшманинг 36 минг оила билан амалий алоқаси бор. Шериклар билан 1640 та шартнома тузилган. Қолаверса, фермерлар ҳам тайёрловчилар билан ҳамкор бўлишга интилишмоқда. Айни чоғда чет билан олди-бердилар ҳам ривожлантирилаётир. Эндиликда Россия ёки бошқа мамлакат шаҳарларига хомашё эмас, балки тайёр маҳсулотлар жўнатилмоқда. У ёқдан эса вилоятда катта эҳтиёж сезилаётган маҳсулотлар келтириш йўлга қўйилаётир.

Ҳозир вилоят тайёрлов-савдо уюшмаси давлат қарзларидан деярли қутулди. Бунга ишлаб чиқаришни ривожлантириш билан бирга бошқарув тизимини тубдан ўзгартириш орқали эришилди. Хусусан, бошқарув идораси қарийб учдан икки қисмга қисқартирилди ёки ходимлар бевосита амалий ишларга жалб этилди. Қолаверса, вилоятда бозорлар сони ҳам кўпайди. Гулистон, Сирдарё шаҳарларида 4 та деҳқон ва турли жойларда 5 та янги мол бозорлари қурилди. Бозорлардан тушадиган даромад бир йўла 7 бараварга ўсди. Айни чоғда бозорларда сотувчилар ва харидорлар учун қатор қулайликлар яратилди.

Уюшма раиси Собиржон Абдуллаевнинг эътироф этишича, ютуқларнинг сири юқоридан буйруқ кутиб ишлашга чек қўйилганидадир. Бугун уюшманинг ҳар бир аъзоси мустақил иш юритиш, таклиф билдиришга ҳақли. Айни чоғда тадбиркор ва ишбилармон бўлмаган киши жамоага ортиқчадир. Шу туфайли тайёрлов-савдо уюшмаси вилоятдаги илғор корхона ва ташкилотлар сафига қўшилмоқда.

А. ШЕРНАЗАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Хоразм автомобилсозлик бирлашмасининг Дўстлик шаҳридаги «Мерседес-Бенц» заводида ҳозиргача 400 дона шу маркали автомобиллар йиғилди. Заводда шунингдек, кўплаб халқ истеъмоли моллари, жумладан, буёқ пуркагичлар, иситиш системалари учун қозонлар, газ горелкалари ҳам тайёрланиб, истеъмолчиларга етказиб берилмоқда. Хорижий давлатлардаги ҳамкорлар билан иқтисодий-технологик алоқаларни янада мустаҳкамлаш тадбирлари кўрилмоқда. Заводда ишлаётган мутахассислар, йиғувчи усталарнинг кўпчилиги Германияда иш ўрганиб қайтишган.

СУРАТДА: йиғувчи уста У. Жуманазаров.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

• Хатга эътибор — элга эътибор

ШИКОЯТЛАР: АНДИЖОН ВИЛОЯТИ

«Халқ сўзи» таҳририяти ҳар бир вилоятдан келган ва келаётган хат ва шикоятларни, улар юзасидан жойларда ҳамда редакцияда амалга оширилган юмушлар ҳақида сиз ҳурматли муштарийларни яқиндан таништириб боришга бел боғлади. Дастлабки таҳлилни Андижон вилоятидан бошлаймиз.

Бу ердан келган хатларнинг бирида шундай сатрлар бор:

«Биз Андижон шаҳридаги Қирғиз кўчасида қарийб ўн беш йилдан бери истиқомат қиламиз. Хоиадонларимиз газлаштирилгаи. Аммо қиш келди дегунча босим камайиб, газ милтиллаб қолади. На овқат қилиб бўлади, на уйни иситиб бўлади.

Бу ҳақда вилоят идораларига кўп ёздик, шахсан бориб мурожаат ҳам қилдик. Фойдаси бўлмаяпти...

Меҳнат ва уруш фахрийлари номидан,
Абдуғанижон КАРИМОВ,
(жами 20 имзо).

Дарҳақиқат, вилоятдан келаётган аксарият мактубларнинг муаллифларига, аввало, жойлардаги мутасаддилар эътибор беришмаяпти. Уларнинг талаб ва таклифларига лоқайдлик билан муносабатда бўлишаётир.

Шунинг учун ҳам одамлар дардларига малҳам тополмай юқори ташкилотларга, хусусан, газетамизга қайта-қайта шикоят йўллашаётир. Қуйидаги шикоятларнинг таҳлили ҳам буни яққол кўрсатиб турибди.

Масалан, Андижон шаҳрининг Қўшариқ даҳасида яшовчи Дилором Холматова уй-жой шароити ёмонлиги туфайли кўмак сўраб, 1992 йилда Андижон шаҳар ҳокимлигига мурожаат қилган. Лекин турли баҳоналар билан иш пайсалга солинган. Натижа чиқавермагач, у 1995 йил бошида «Халқ сўзи» газетасига шикоят юборишга мажбур бўлади. Ана шундан кейингина аризачига тегишли жавоб берилди.

Булоқбоши туманидаги А. Қаюмов номли жамоа хўжалигида истиқомат қилувчи Унсиной Баратова ўғлига тўғри жазо берилмаганлигини, Булоқбоши туманидаги Х. Эргашев номли жамоа хўжалиги аъзоси Неъматжон Маматмуродовга суд меросни нотўғри тақсимлаб берганини, Қорасув шаҳрининг Юсуфқори қишлоғида истиқомат қилувчи Ҳ. Омонбоева қайнонаси чиқиштирмай ҳайдаб юборгани, яшаган уйининг бир қисмини ажратиб беришмаётганини, андижонлик Ҳайитбой Камолов имтиёзли, бўзлик Солижон Халилов уруш қатнашчиси сифатида оширилган пенсия ололмаётганини айтиб, бу борада ёрдам беришни сўраган. Бундай ҳуқуқий масалаларга оид мактублар анчагина.

Биз уларнинг кўпларини туман ҳокимликлари ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларига юбориб, муаммолар ижобий ҳал этилганлиги ҳақида жавоблар олдик. Аммо ана шу масалаларни ўз вақтида, жойида ҳал қилса бўлмасмиди, деган савол туғилади. Бизнингча, мумкин эди. Фақат меҳнаткашларнинг талаб ва таклифларига зийраклик билан муносабатда бўлиш, мадад истаб келган ҳар бир одамга кўмаклашиш, зудлик билан дардига малҳам бўлиш даркор.

Редакцияга келган шикоятларнинг айримлари газета мухбирининг аралашувини талаб қилади. Биз шуни назарда тутиб, учта шикоятни мухбирларга берганмиз. Ходимларимиз ҳозир кўтарилган масала хусусида мақола тайёрлашмоқда.

Маълумки, олинган шикоятларнинг аксар қисмини текшириш ва чора кўриш учун керакли ташкилотларга жўнатамиз. Афсуски, шундай сўровларимизнинг бир қисми айрим тўраларнинг айби билан эътибордан четда қолиб кетмоқда. Хусусан, Андижон шаҳрида истиқомат қилувчи Одил Мадраимовнинг шаҳар бозорида қурилаётган хусусий дўконлар нархи хусусидаги хатига Андижон шаҳар ҳокимлиги, Хонобод шаҳрининг «Мустақиллик» маҳалласи фуқаролар йиғини раиси М. Мамажоновнинг ЗАГС биносидан ўғирланган гилам ўғриси топилмаётганлиги тўғрисидаги мактубига вилоят прокуратураси 3-4 ойдан бери ўз муносабатини билдиргани йўқ.

Хатлар бўлими.

НАФ ИККИ ТАРАФЛАМА

СУРХОНДАРЁ ғаллакорлари бу йил топшириқни бажара олмадилар. Шунинг учун ҳозир келгуси йил топшириқларини ортиғи билан ўринлатиш режалари ишлаб чиқилиб, яхши самаралар берадиган тадбирлар тузилмоқда. Ана шундай тадбирлардан бири ғалла экиладиган майдонларнинг деҳқонларга шартнома асосида берилишидир.

Денов туманидаги Ислом Тўраев номли жамоа хўжалиги ғаллакорлари бу йил ҳосилдорликни 33 центнерга етказишган эди. Аммо бу кўрсаткич хўжалик раиси Яздонқул Ҳайитқуловни қаноатлантирмаяпти. Шунинг учун ғалла экиладиган 613 гектар ер шартномачи ғаллакорларга бўлиб берилди. Уруғликни ғаллакорнинг ўзи сепди. Ернинг табиатига қараб баъзи деҳқонлар билан 39 центнергача шартнома тузилди. Шартномада кўрсатилганидан зиёд ғалла билан сомон деҳқонники! Барча майдонлар ҳозирданоқ суғорилиб, озиқлантирилди. Шундай қилинганда наф икки тарафлама бўлар экан.

Р. ТОЖИДДИНОВ.

ОЛАМДА НИМА ГАП?

ХАЛҚАРО КОНФЕРЕНЦИЯ

Токиода ўқ отувчи қуролларни назорат қилиш масаласи бўйича халқаро конференция бошланди.

Япония Бош полиция бошқармаси ташаббуси билан ўтказилаётган анжуманда Осиё-Тинч океани минтақасидаги 12 мамлакат полицияси вакиллари ҳамда интерпол делегацияси иштирок этмоқда. Мазкур анжуманнинг Токиода ўтказилиши бежиз эмас. Кейинги пайтда Япониядаги маҳаллий ҳокимият вакиллари ўқ отиш қуроллари ёрдамида жиноят содир этиш ҳоллари кўпайиб бораётганидан жиддий ташвишга тушмоқдалар.

ВАЗИЯТ МУРАККАБЛИГИЧА ҚОЛМОҚДА

Россия Федерациясининг Чеченистондаги ҳарбий қўшинлари раҳбарларининг фикрича, республикадаги вазият мураккаблигича қолмоқда.

8 ноябрь куни федерал қўшинлар билан Жоҳар Дудаев тарафдорлари ўртасида 45 марта отишма бўлиб ўтган. Шу куни 4 нафар россия аскари ҳалок бўлган.

ТАШРИФ НИҲОЯСИГА ЕТДИ

АҚШ давлат котибининг МДҲ мамлакатлари бўйича махсус маслаҳатчиси Жеймс Коллинзнинг Молдовага ташрифи ниҳоясига етди.

АҚШ ҳукумати Молдованинг мустақиллиги, ҳудудий бутунлиги ва бу ерда ўтказилаётган иқтисодий ислоҳотларни қўллаб-қувватлайди, деди у ташриф якунида. Шунингдек, у АҚШ Днестрбўйи муаммосининг ҳал этилишдан манфаатдор экани ҳамда бу масала бўйича ЕХҲТ доирасида музокаралар ўтказилишига кўмаклашишини таъкидлаган.

БОШ МАВЗУ – ТОҒЛИ ҚОРАБОҒ МУАММАСИ

Москвада Арманистон ва Озарбойжон расмий делегациялари ўртасида музокаралар бошланди.

Музокараларнинг бош мавзуси Тоғли Қорабоғдаги ҳарбий можарони бартараф этиш бўйича сиёсий битим тузишга эришишдир. Ҳар икки мамлакат дипломатия вакиллари ушбу музокараларни ўтказишга узоқ вақт тайёргарлик кўришди. Учрашув ташқи ишлар вазирлари ўринбосарлари даражасида ўтмоқда.

ПРЕЗИДЕНТ ИСТЕЪФОГА ЧИҚМОҚЧИ

Афғонистон Президенти Бурҳониддин Раббоний 8 ноябрь куни мамлакат пойтахти Кобулда бўлиб ўтган йиғинда сўзга чиқиб, истеъфога чиқишга қарор қилгани ҳақида яна баёнот берди.

«Мен ҳукуматни топширишга тайёрман ва фақат иккита шартим бор. Аввало, мамлакатда уруш тўхтатилиши керак ва Афғонистон ишига ташқи томондан аралашишларга чек қўйилиши лозим», деди у.

«ЖИДДИЙ ТАЪСИР» КЎРСАТИШИ МУМКИН

Фаластин Озодлик Ташкилоти Ижроия қўмитаси Раиси Ёсир Арафот Исроил Бош вазири Исҳоқ Рабиннинг ўлдирилишидан ташвиш билдирди.

У Миср пойтахтида араб зиёлилари ва тадбиркорлари билан ўтказган учрашувида мазкур қотиллик яқин Шарқда тинчлик ўрнатиш жараёнига «жиддий таъсир» кўрсатиши мумкинлигини айтди.

ОШКОРА ЎЛИМ ЖАЗОСИ

Хитойнинг Юньнан вилоятида ошкора ўлим жазоси қўлланилди.

Гиёҳванд моддалар сотишда айбланиб, олий жазога ҳукм қилинган 20 нафар жиноятчи отиб ўлдирилди.

ТЎФОН ҚУРБОНЛАРИ СОНИНИ АНИҚЛАШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Филиппинда юз берган кейинги ўн йилликнинг энг кучли тўфони қурбонлари сонини аниқлаш давом этмоқда.

Охирги маълумотларга кўра, ҳалок бўлганлар сони 615 нафарга етган. Ҳарбий қутқарувчилар фикрича, бу якуний рақам эмас. Дом-дараксиз йўқолган 200 нафар киши ҳам тўфон қурбонлари рўйхатини тўлдириши мумкин.

ЕРЕВАНГА 11-ВИЛОЯТ МАҚОМИ БЕРИЛДИ

Арманистон парламенти мамлакатнинг янги ҳудудий-маъмурий бўлиниши ҳақида қонун қабул қилди.

Унга кўра, республика энди ўтган 70 йил мобайнидаги районлардан эмас, балки ўнта вилоятдан (арман тилида – марз) иборат бўлади. Мамлакат пойтахти Ереванга 11-вилоят мақоми берилди.

• 10 ноябрь — Милиция ходимлари куни

ЭЛ ХОТИРЖАМ ЯШАСИН ДЕБ...

Тошкент вилояти ички ишлар бошқармаси ходимлари ўзларининг касб байрамларини яхши кўрсаткичлар билан қарши олдилар. Вилоятда жиноятчиликнинг ҳар қандай турига қарши муросасиз кураш олиб борилиши, профилактик тадбирлардан кенг фойдаланилиши натижасида умумий жиноятчилик ўтган йилдагига нисбатан анча камайди.

Хотиржам яшашни ҳавас қилган одам ҳеч қачон милиция ходими бўлолмаслиги, табиий. Шу туфайли туман ички ишлар ходимлари ҳам, автоинспекция нозирлари ҳам куну тун сергак туриб ишламоқдалар, эл осойишталиги учун осойиш билмаяптилар. Милиция ходимлари байрами арафасида мухбиримиз вилоятда бўлиб, ана шундай фидойиларнинг бир қанчасини иш устида суратга туширди.

СУРАТЛАРДА: (юқорида) вилоят ИИБ давлат автомобиль назорати бошқармаси ходими, милиция майори Б. Ортиқхўжаев, катта нозирлар М. Ғофуров ва Ш. Собировлар. Пастда эса Оҳангарон тумани ички ишлар бўлими бошлиғи муовини И. Ҳотамов навбатдаги режалар хусусида суҳбат ўтказмоқда.

МУҲОМОНДА ҲАЛИ БУНДАЙ ТЎЙ БЎЛМАГАНДИ

Хазорасп туман ички ишлар бўлимининг собиқ ходими, милиция старшинаси Худойберган Жуманиёзов ажойиб инсоний фазилатлар соҳиби эди. У ўзининг қисқа, аммо мазмунли умрини элдошлари тинчи, ороми, қувончи ва шодлиги учун яшади. Наинки касбдошлари, балки элдошларининг ҳам самимий иззат-ҳурматини қозонди.

Худойберган маҳалла-кўйда ҳам кишиларнинг яқин дўсти, мададкори ва ҳомийси бўлганлигини ҳамқишлоқлар ҳали-ҳануз айтиб юришади. У тўй-маъракаларда тўрдан кўра пойгакни афзал биларди. Меҳмонлар қўлига сув қуяр, болта билан ўтин ёриб, самовар қайнатар, ошпаз қозонига ўт қалар, башарти биров иморат қурса, ариқ қазиса ҳашарга ҳам биринчи бўлиб отланар ва ҳаммадан кўп ишларди.

Ана шундай фидокор ва камтарин инсон энди орамизда йўқ. Машъум ўлим ҳаётининг 17 йилини эл осойишталигига бағишлаган милиция ходимини 8 йил муқаддам хизмат бурчини адо этаётган кезда, навқирон ёшида сафдан юлиб олди.

Бировга мадад берганнинг мададкори кўп. Ҳозир Хазорасида Худойберганни кўрган, билган, таниганларнинг бари ўзини ундан қарздор деб билишади. Улар орасида туман ички ишлар бўлимининг шахсий таркиби ҳам бор. Ҳамкасблари марҳум милиционерга ҳалол хизматларининг муносиб мукофотини ҳаётлигида қайтаришга улгуролмай қолишди. Начора. Эзгуликнинг кечи йўқ. Меҳр-оқибатни унинг жўжабирдай оиласига бахшида этишмоқда. Умумхалқ тўйи-тантаналари, мурувват тадбирлари чоғида Худойберганнинг серфарзанд оиласини биринчилардан бўлиб йўқлашади. Погон таққан амакилар совға-салом кўтариб келишганда фарзандлар ўзларини гўёки ота меҳри-ардоғидан баҳраманд бўлгандай ҳис этишади. Ички ишлар бўлимида Худойберганнинг мардлик, жасурлик, инсонийлик билан йўғрилган хизматларини акс эттирувчи хотира бурчаги ташкил этилгани ҳам эзгуликдан далолат.

Марҳум милиционернинг оиласи ва у хизмат қилган жамоа ҳаётидаги энг қувончли воқеа эса Улуғ Ғалабанинг 50 йиллиги байрами арафасида содир бўлди. Фарзандлар бахти-тахтини кўролмай ҳаётдан кўз юмган фидойи милиционер ва тотли онларни орзиқиб кутган она — Ширинойнинг орзуси ушалди. Тўнғич фарзандлар — Фахриддин ва Қаламбойлар уйга етиб, ўзларига бир умрлик жуфти ҳалол танлашди. Муҳомон қишлоғидаги энг овозали ва ғанжум тўй шу бўлди, десак муболаға бўлмас. Ибратли жиҳати шуки, тўйга бутун эл қайишди. Тўй бошида эса табиийки, туман ички ишлар бўлими турди.

Сарфу ҳаражатларнинг кўпини ҳам шу жамоа кўтарди. Бўлимнинг бир гуруҳ ходимлари тўй даврасига сержило гиламлар билан кириб келишганда эса қарсаклар янгради.

Халқимизнинг бу каби бағри кенглиги, шубҳасиз, буюкликдан далолат. Ўзлигини шу янглиғ англаган ва ардоқлаган кишиларнинг толеи эса тоабад баланд.

А. СОБИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• «Тозалаш» тадбири

ОСОЙИШТАЛИК ПОСБОНЛАРИ

— Эл осойишталиги бош мақсадимиз, — дейди, биз билан суҳбатда Қашқадарё вилояти Чироқчи тумани ички ишлар бўлими бошлиғи, милиция подполковниги Сидиқ Хонкелдиев. — Бўлим ходимлари кенг жамоатчилик ёрдамига таяниб, туман меҳнаткашларининг тинч ва осойишта ҳаётини таъминлаш мақсадида қатор тадбирларни амалга оширдилар. Хусусан, вилоят ички ишлар бошқармасининг махсус кўрсатмасига биноан яқинда ўтказилган «Тозалаш» тадбири муваффақиятли якунланди. Тадбир давомида Ўзбекистон Республикаси Маъмурий-ҳуқуқбузарлик кодексида белгиланган тартиб-қоидаларга зид бўлган ўнлаб қонунга хилоф хатти-ҳаракатлар ҳисобга олинди.

Жамоат жойларида спиртли ичимлик истеъмол қилган 124 шахсга, майда безориликлар содир қилганликлари сабабли 80 нафар шахсга, йўл ҳаракати қоидаларини бузганлиги учун 460 кишига, автомотоуловларни маст ҳолда бошқаргани учун 3 ҳайдовчига, майда талон-торожликка қўл урганлиги учун 21 шахсга нисбатан маъмурий баённомалар тузилиб, қонуний чоралар кўрилди. Фуқаролар қўлида ноқонуний сақланаётган 3 та ов қуроли мусодара қилинди. Жиноят содир этиб, қонуний жавобгарликдан қочиб юрган М. Б. деган шахс ушланиб, Тошкент шаҳар Ҳамза тумани ички ишлар бўлими ихтиёрига юборилди. Фуқаролигининг тайини бўлмаган иккита дайди тегишли жойларга жўнатилди.

«Тозалаш» тадбири давомида туман ички ишлар бўлими бошлиғи ўринбосари, милиция майори Мурод Равшанов, жиноятчиликнинг олдини олиш бўлинмаси бошлиғи, милиция капитани Суяр Мамарасулов, жамоат тартибини сақлаш катта назоратчиси Баҳриддин Муҳаммадиев, участка вакилларидан Н. Шукуров, Н. Диёров, Э. Турдиқулов, Т. Кўчимов, Х. Ҳайитов, Ҳ. Тожиевлар алоҳида жонбозлик кўрсатишди. Бир сўз билан айтганда, осойишталик посбонларининг зийраклиги туфайли ҳуқуқбузарликнинг бирорта кўриниши ҳам эътибордан четда қолмади.

Ғози РАҲМОН,
«Халқ сўзи»нинг жамоатчи мухбири.

• «Оқ олтин» — 95

КАТТА КАРВОН ҚАШҚАДАРЁ МАРРАГА ЕТДИ

Қашқадарё воҳаси меҳнаткашлари давлатга пахта сотиш йиллик режасини ортиғи билан адо этдилар. Қабул пунктларига 420 минг тоннадан ортиқ хомашё етказиб берилди

БУ ЙИЛГИ мавсум ўзига хос қийинчиликлари, мураккаб жиҳатлари билан ўтган йилдан кескин фарқ қилди. Воҳага яшиллик, экинларга об-ҳаёт бағишлаб турадиган Ҳисор ва Туркистон тизма тоғларига қор кам тушгани боис сув омборлари яхши тўлмади. Бунинг устига саратоннинг авжи ғўза ҳосилга кирган кезларида қарийб қирқ кун давомида симоб устуни 40-45 даража ҳароратни кўрсатиб турди, айрим кунлари 48-50 даражага етганлиги қайд этилди. Бундай пайтларда сал нўноқлик қилинса, ҳосилни бой бериб қўйиш ҳеч гап эмас эди. Мутахассислар, тажрибали деҳқонлар маслаҳати асосида далаларда сув ва ўғитдан ўз ўрнида, самарали фойдаланиш чоралари кўрилди. Деҳқончилик саноати ходимлари, хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислар билан ҳамкорликда ҳар бир туп ғўзадаги ҳосилни сақлаб қолишга ҳаракат қилдилар. Суғориш тармоқларида оби-ҳаётнинг ҳар бир литридан экинларни яшнатиш учун фойдаланиш тадбирларини кўрдилар, тажрибакорлар меҳнати ҳар томонлама рағбатлантирилди. Касби, Қарши, Қамаши туманлари пахтакорларининг ғўза парвариши, ҳосил тўплаш борасидаги тажрибалари оммалаштирилди, кўргазмали кенгашлар, тажриба алмашиш тадбирлари ўтказилди.

Деҳқонлар, механизаторлар, сувчиларнинг ишини тўғри ташкил этиш соҳасидаги ташкилотчилик ишлари ўз самарасини берди. Асосий пахта пайкалларида режани тўла қоплайдиган даражада ҳосил етиштирилди.

— Илгари суғориладиган майдонларнинг деярли ҳаммасига пахта экиларди, —

дейди вилоят деҳқончилик саноати уюшмалари раиси, тажрибали мутахассис Миркомил Мираков. — Юртбошимиз томонидан ғалла мустақиллигини таъминлаш шиори илгари сурилгани натижасида сувли ерларнинг катта қисмига ғалла жойлаштириладиган бўлди. Ғаллазорлар йил сайин кенгайтирилмоқда. Масалан, ўтган йил 182,5 минг гектар майдонда пахта етиштирилган бўлса, бу йил 169 минг 200 гектар ерга чигит қадалди. Демак, пахта майдони 13 минг 300 гектарга камайди, аммо ялпи ҳосил озайгани йўқ. Бу йил ўтган йилга нисбатан қарийб 81 минг тонна дон кўп етиштирилди. Пахта майдонларининг самарадорлиги ҳисобига ўтган йил эришилган миқдор сақлаб қолинди. Бунга ҳосилдорликни 2 центнерга ошириш ҳисобига эришилди. Шундай қилиб, қишлоқ хўжалиги, хусусан пахтачилик учун оғир кечган йилда ҳам қашқадарёлик деҳқонлар давлат омборларига 420 минг тонна хомашё етказиб бериб, йиллик режани ошириб бажардилар. Ҳосилнинг асосий қисми юқори навларга топширилди.

Вилоятнинг Касби тумани республикамизнинг энг йирик пахтакор туманларидан десак, муболаға бўлмайди. Туман пахтакорлари ҳосилдорликни 30,5 центнерга оширдилар. Шу кунгача қабул пунктларига 61 минг тоннадан ортиқ хомашё топширилди. Туманда таниқли деҳқон Нарзулла Файзиев етакчилик қилаётган «Пахтакор» жамоа-ширкат хўжалиги миришкорлари 1690 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 33 центнердан ошириб хомашё йиғиб-териб олишга муваффақ бўладилар. Тумандаги Алишер Навоий номли, Шароф Рашидов номли, «Галаба», Ҳамза Ҳўжақулов номли жамоа-ширкат хўжаликлари пахтакорлари ҳосилдорликни 30-32 центнерга етказдилар.

Қамаши туманида бир неча йилдан буён пахтачиликнинг ўзига хос технологияси ишлаб чиқилди. Ҳар бир даланинг тупроқ таркибига, иқлим шароитига мос навлар танлаб экилаяпти. Маҳаллий ўғитлардан самарали фойдаланиш, алмашлаб экишга қатъий амал қилиш дастурлари ҳар бир хўжаликда ишлаб чиқилган ва иш шу асосда олиб борилаётир.

Туман пахтакорлари суғориладиган экин майдонларининг бир қисми йил сайин ғаллага бўшатиб берилаётганига қарамай, пахта ҳосилдорлигини ошириш эвазига ялпи ҳосилнинг камайишига йўл қўймаётирлар. Улар бу йил 11118 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан ошириб хомашё териб олдилар. «Қорабоғ», «Чим», «Фарғона», «Оқрабод» «Ғиштли» жамоа-ширкат хўжаликларининг деҳқонлари ҳар гектар ердан 33-34 центнердан пахта териб топширдилар.

«Оқрабод» жамоа-ширкат хўжалигининг донгдор пахтакори Ўлдона Ражабова бошлиқ бригадаси деҳқонлари 58 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 54 центнердан ҳосил олиб, пахтакор имкониятининг чексиз эканлигини яна бир бор намойиш этдилар.

Яккабоғ, Шаҳрисабз ва Ғузор туманларининг миршикорлари ҳам йиллик режани ортиғи билан бажариб, пахта хирмонининг юксалишига катта ҳисса қўшдилар.

Қарши туманидаги Юсуф Хушвақтов номли жамоа-ширкат хўжалигининг механик-хайдовчиси Али Холлиев, «Ипак йўли» жамоа ширкат хўжалигининг Суннат Рўзиев, «Пахтакор» жамоа-ширкат хўжалигининг Турсун Давронов, Ҳамдам Маллаев, Қамаши туманидаги «Тўқбой» жамоа-ширкат хўжалигининг Маҳмуд Бойманов каби механик-хайдовчилари мавсумда 135-160 тоннадан пахта териб, катта хирмонни бунёд этишга муносиб ҳисса қўшдилар.

Вилоятда пахтани қўлда териб олишга ҳам эътибор берилди. Пахтакор-теримчилар, шаҳар ва қишлоқлардан мададга келган ҳашарчилар, олий, ўрта ва махсус билим юртларининг талабалари, мактабларнинг юқори синф ўқувчилари кучига таяниб иш кўрилди. Даштда ташкил этилган янги хўжаликларга ҳашарчилар сафарбар этилди.

— Август ойининг иккинчи ўн кунлигидан бошлаб ҳаво ҳарорати бироз бўшашди — дейди вилоят деҳқончилик саноати уюшмалари бирлашмасининг етакчи мутахассиси Убайдулла Суннатов. — Биз, мутахассислар пахтакорларга, хўжаликларнинг раҳбарларига ширкатларнинг етакчиларига ғўза парваришига оид тавсиялар бердик. Қарийб бир ой давомида ана шу тавсиялар асосида пайкалларда иш олиб борилди. Натижада деярлик барча майдонларда ғўзанинг устки қисмида 3-4 тадан кўсак вужудга келишига эришилди. Бу йиллик пахта тайёрлаш режасининг бажарилишида катта омил бўлди.

Қашқадарёлик пахтакорларнинг бугун эл-юрт олдида юзлари ёруғ. Улар республикамизнинг 4 миллион тонналик чўнг хирмони уюлмагунча, теримни қизғин давом эттиришга аҳд қилишган.

Пўлат ГАДОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУРАТЛАРДА: *Усмон Юсупов туманидаги «Тошкент» жамоа ширкат хўжалиги теримчилари Н. Бўронова ва М. Баратовалар пахтазорда; Қарши шаҳар тиббиёт ташкилоти ходимлари Н. Ғиёсова, Н. Хожимуродовалар ҳам пахтакорларга кўмаклашмоқдалар.*

Б. ИСМОИЛОВ,
Ш. НАРЗИЕВ
олган суратлар.

«ҚУРЪОН» НУСХАЛАРИ КЎРГАЗМАСИ

Самарқанддаги Акмал Икромов номли Ўзбекистон халқлари маданияти ва санъати тарихи музейида янги кўргазма очилди. Унинг бошқа кўргазмалардан фарқи шуки, бу ерда қадимий қўлёзмалар фондида сақланаётган Қуръони карим нусхалари ва уларнинг тафсири битилган асарлар намойиш этилаётир.

IX асрдан тортиб XIX аср охиригача бўлган турли даврларда кўчирилган бу муқаддас китоб нусхаларининг ҳар бири ўтмиш ҳаттотлик санъатини ҳам акс эттиргандир. Аслида бу ерга қўйилган ўн еттита Қуръони карим китобининг ҳар қайсисининг ўз тарихи бор. Масалан, Амир Насрулло буйруғи билан котиб мулло Муҳаммад Ҳасан Самарқандий томонидан кўчирилган, 1855 йилда Бибихоним жомеъ масжидига вақф этилган Қуръон нусхасининг бўйи 156 см ва эни 107 см га тенг. Бундай ҳажмдаги нусхалар дунёда саноқли.

Мулло Муҳаммадражаб котиби Самарқандий ибн Ниёзмуҳаммад томонидан ўтган асрда кўчирилиб, Ҳазрати Қусам ибн Аббос мозорига вақф этилган китоб саҳифалари эса, олтин ва кумуш суви билан ҳалланган. У шунингдек, Марказий Осиё матбаачилигининг нодир намунаси ҳам ҳисобланади. Бу ерда илк бор тақма Қуръон китоблари ҳам кўргазмага қўйилган. Уларнинг ҳажми жуда кичиклиги туфайли ҳар ерда қуръонхонга ҳамроҳ бўлган. Бундай кичик китоблар одатда нафис ишланган гилофга солиб юрилган.

— Маълумки, Қуръони карим сўралари Муҳаммад алайҳиссаломга «ваҳий» тариқасида қадимий Ҳижозда (Саудия Арабистони) 609-632 мелодий йиллар мобайнида нозил қилинган, — дейди музей қўлёзмалар бўлимининг етакчи илмий ходими, филология фанлари номзоди, доцент Исомиддин Салоҳиддинов. Улар махсус котиблар томонидан дарахт пўстлоғи, ясси тахтачалар, кийик териси, мато парчалари ва бошқа нарсаларга кўчирилган. Ал-Ҳоким исмли муаллифнинг «Мустадрак» асарида ёзишича Ҳазрати Пайғамбаримизнинг 44 та (14 таси шахсий) куттоб ал-ваҳийлари бўлган.

Дастлабки тўлиқ Қуръони карим 12 ҳижрий (633 мелодий) йилда кўчирилиб бўлинади. У «Ассуҳйф ал-Бакриййа» (Абу Бакр саҳифалари) деб номланади. Нусха ўрам шаклида бўлган. Ўрам аввал Абу Бакр қўлида, у кишининг вафотларидан сўнг эса Умарнинг қизи Ҳафса онамизнинг уйларида сақланган.

Энди Қуръони каримнинг куфий хатига муносабати хусусида тўхталсак. Куфа — Фрот дарёси ғарбий соҳилида жойлашган минтақанинг номи. Қуръон яхлит асарга айланиб, мусулмонлар орасида тарқалган даврда куфаликлар мажусий динида эдилар. Халифа Умар бин ал-Хаттоб (633 — 644 м.й.) даврида улар Ислом динига киритилди. Куфа бу воқеалардан юз йил кейин — (749 мелодий йилда) Аббосийлар замонида вақтинча пойтахт бўлган. Лекин тезда пойтахт Боғдодга кўчирилади. Халифа Усмон бин Аффон (644 — 656 м.й.) даврида ҳам пойтахт Мадинада эди. Усмон халифалигининг иккинчи йилида тарихда биринчи марта Қуръони карим (эталон сифатида) китоб шаклида кўчирилди ва «Мусҳаф» (яъни Қуръон саҳифаларининг муқоваланган шакли) деб ном берилди. Шу жиҳатдан Куфа номининг Мусҳафга ҳеч қандай алоқаси йўқ. Чунки у Мадинада кўчирилган. Демак, Қуръони каримнинг илк куфий хатида ёзилган деган гап ҳам асоссиздир.

Қуръони каримнинг хати масаласига келсак у шундай: Қадимда арабларда Маин (мелод,ав IX аср) Сабо (м.ав.VII аср), Ҳимйар (мел.ав. I аср) номли давлатлар бўлган. Шунингдек, Наботийлар, Гамдур (Палмира), Лаҳмийлар, Ғассонийлар ва Кинда араб давлатлари мавжуд эди. Бу давлатларга оид ҳужжатлар ва бошқа ёдгорликлар наботий, оромий, ҳиймарий, ҳижозий каби хатларда битилгандир. Араб тилида «насх» сўзи кўчириш маъносини ифодалайди. Шу маънода барча ёзув атамаларини умумлаштириб «насх» хати деса ҳам бўлади. Кейинги араб хати турлари ана шу насх хати асосида юзага келган. «Мусҳафи шариф» ҳам насхда битилган Куфий хати кейин пайдо бўлган хат турларидан бўлиб, унда нақш ва меъморий безак элементлари мужассам этилади.

Энди музейда алоҳида хонада очилган Қуръони карим нусхалари кўргазмасига ёки биз атаганимиздек «Қаръонхона»га қайтсак. Аслида бундай «Қуръонхоналар» ташкил этиш юртимизда илгариги замонларда ҳам бўлган. Масалан, ҳазрати соҳибқирон Амир Темур даврида ҳозирги Гўри Амир мақбарасига туташ бўлган «Кўк гумбаз» жомеъ масжидида кийик терисига ёзилган Қуръоннинг мусҳаф (саҳифалари муқоваланган) нусхаси сақланган. Бу нусха «Мусҳафм Усмон» деб юритилганлиги маълум. Шу китоб туфайли мазкур масжид Мусҳаф зиёратгоҳи, деб ҳам юритилган. Демак, Қаръонхона ташкил этишнинг анъанавий илдизи ҳам улуғ Амир Темур бобомизга бориб тақалар экан. Самарқанддаги Узбекистон халқлари маданияти ва санъати тарихи музейи ходимлари бу анъанани тиклаб савоб ишга қўл урганлиги ибратлидир.

Музаффар МУҚИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

КИМ ОШДИГА ФЕРМА ҚЎЙИЛДИ

Навоий вилоятининг Навоий туманидаги «Зарафшон» ҳиссадорлик жамияти чорвачилик фермаси «ким ошди» савдосига қўйилди.

Унинг бошланғич баҳоси 1 миллион 300 минг сўм этиб белгиланган эди. Эгаликка даъвогар уч шахс эса 1 миллион 470 минг сўмгача баҳолашдилар. Шундан сўнггина улардан бири 416 бош қора мол, 6 та техника воситаси ва ферма биносига эга киши сифатида залдан чиқди. Вилоятда чорвачилик фермалари ўз эгаларини топиши давом этмоқда.

Т. ЭШБОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ОЛТИНСОЙЛИКЛАР... БИРИНЧИЛИККА ЎРГАНИШМОҚДА

ҚОЛОҚЛИКНИ шиор қилиб олган олтинсойликлар аста-аста... биринчиликка ўрганишмоқда. Чунончи вилоятда биринчилар қаторида ғалла тайёрлаш топшириғи бажарилган эди. Яқинда эса туман пахтакорлари вилоятда биринчи бўлиб йиллик режани бажардилар. Давлатга 13 минг тонна пахта сотилди. Ҳосилдорлик 31 центнердан ошди. Туман соҳибкорлари эса қарийб 44 минг тонна узум тайёрладилар. Шунинг 14 минг тоннаси майиз қилинди. 8 минг тонна узум эса меҳнаткашларга иш ҳақи сифатида арзон нархларда тарқатилди. 6 минг тонна узум бозорда сотилди.

Туман ҳокими Алибой Бўтаевнинг таъкидлашича, 5 минг гектар майдондаги ғалла ундириб олинди: майсазорлар озиқлантирилиб, суғорилмоқда. Ғаллазорларнинг асосий қисми шартномачиларга берилган. Шартномада белгиланганидан зиёд ҳосил ғаллакорларнинг ёнига қолади.

Тожиддин РАЗЗОҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ШАРҚ НАҚШЛАРИ ЖИЛОСИ

Яқинда Париждаги Араб дунёси маданий марказида ёзувчи, Марказий Осиё ва Афғонистон маданияти бўйича мутахассис Микаил Беррининг «Мовий нақшлар» китоби тақдимномаси бўлиб ўтди.

Мамлакатдаги энг йирик Франция миллий нашриётида чоп этилган мазкур китоб ўлкамиздаги ганчкорлик санъати тарихи, айниқса, унинг темурийлар давридаги юксак ривожи ҳақида рангли суратлар асосида ҳикоя қилиб бера олиши билан ҳам биз учун қадрлидир. Унда мусулмон меъморчилигининг Самарқанд, Шаҳрисабз, Хоразм, Ҳирот, Шероз, Табриз ва Исфаҳондаги бебаҳо ёдгорликлари, «Шарқ Рафаэли» номи билан жаҳонга танилган Камолиддин Беҳзод асарларидан намуналар акс этган.

МАҲАЛЛАЛАР КЎПАЙМОҚДА

Наманган шаҳрининг Совет туманидаги 265 та кўп қаватли уйда яшаётганлар саккизта маҳаллага бирлашди.

— Маҳалла қўмиталари аҳоли билан алоқани бўлган қўйишда, кундалик ижтимоий, шунингдек турмушга оид бошқа масалаларни ҳал қилишда бизнинг таянчимиз бўлиб қолди, — дейди туман ҳокими Муҳиддин Турсунов. — Улар бевосита одамлар билан ишлашни ўз зиммасига олган, зарур бўлган ҳолларда уларга моддий ёрдам ҳам кўрсатади. Камхарж оилалар, ногиронлар, елга кексалар уларнинг доимий ғамхўрлигини ҳис қилиб турибди.

Маҳалла қўмиталари, шунингдек, турли оммавий тадбирлар ўтказишда ҳам ташаббус кўрсатмоқда. Маҳаллий фаоллар ташаббуси билан ўтказилаётган намунавий оила танловлари, тиббиёт, ҳуқуқ-тартибот ходимлари, маданият арбоблари билан учрашувлар анъанавий бўлиб қолди.

(ЎзА).

• Танишинг: учарлар

Самарқанд вилояти божхона хизмати ходимлари Булунғурдаги «юқори нуқта» постида давлат белгиси 11-05 СРО бўлган «Камаз» автомашинасини тўхтатдилар. Машинага «Жомбой» жамоа хўжалиги томонидан 1995 йил 24 июнь куни 347-сонли ҳужжатга асосан берилган 10170 килограмм буғдой юкланган эди.

САЁҲАТЧИ БУҒДОЙ, «ШАРИФ ҲОЖИ» ВА ТЕХНИКА ИЗИДАН...

Буғдой Шаҳрисабздаги «Техника» ширкатига берилгану, бироқ Тошкентдаги «Шариф ҳожи» хусусий кичик корхонасига олиб кетилаётган экан. Тушунтириш ва ҳужжатлардаги ноаниқликлар божхоначиларни шубҳалантирди ва ҳужжатлар вилоят давлат солиқ бошқармасига топширилди.

Кейинги текширувларни вилоят солиқ хизмати ходимлари олиб бордилар. Маълум бўлишича, буғдойу унга боғлиқ бошқа воқеаларнинг, ширкатлару Жомбойнинг хўжаликлари ўртасида тузилган ғалати-ғалати шартномаларнинг тарихи анча узун экан.

Кунлардан бир кун Шаҳрисабз туманидаги «Техника» ширкати раиси Шавкат Раҳимов ва Жомбой туманидаги «Жомбой» жамоа хўжалиги раиси М. Ортиқов ўзаро шартнома тузадилар. Шартномага кўра, «Техника» ширкати жамоа хўжалигига қувур, арматура, техникалар учун эҳтиёт қисмлар етказиб беришни, жамоа хўжалиги эса ширкатга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сабзавот, мева, дон, гўшт топширишни ўз зиммаларига оладилар. Ш.Раҳмонов ваъдага вафо қилиб, 1995 йилнинг февраль — июнь ойлари оралиғида «Жомбой» жамоа хўжалигига жами 682060 сўмлик битта трактор ва эҳтиёт қисмлар олиб келиб беради ва жамоа хўжалигидан 327314 сўмлик қишлоқ хўжалик маҳсулотлари олиб кетади. Текширилган пайтда жамоа хўжалигининг Ш. Раҳмоновдан қарзи 354745 сўмни ташкил этди. Бечора жамоа хўжалигининг қарзининг бир қисмини узиш мақсадида юқорида ушлангани айтилган 10170 килограмм буғдойни «Техника» ширкатига жўнатаётган экан.

Сизда Шаҳрисабзда жойлашган «Техника» ширкатига юборилган буғдой нега йўлни Тошкентдаги «Шариф ҳожи» ширкатига «қия солди», деган савол туғилиши мумкин. Гап шундаки, Шаҳрисабзда «Техника» деган ширкат йўқ — молиявий аҳволи ночорлиги боис бу ширкат Шаҳрисабз туман ҳокимининг 1994 йил 24 августдаги Х-386/8-сонли қарорига биноан 1994 йиллаёқ тугаб кетган.

Ширкати тугатилгач, Ш. Раҳмонов 1995 йилнинг 15 мартидан Тошкентдаги «Шариф ҳожи» хусусий кичик корхонасига президент бўлиб ишга кирди ва ... 15 кундан сўнг 1 апрелдан ишдан бўшайди. Унга президентлик курсиси ёқмадими ёки бошқа сабаб бўлдими — бу бизга қоронғу. Бироқ, у ўз фаолиятини бир кун бўлсада тўхтатмайди. Энди ҳар иккала ширкат Жомбойнинг хўжаликларини эҳтиёт қисмлари билан «таъминлай» бошлайди. Ш. Раҳмонов «Техника» ширкатидан 1995 йил 10 мартдаги 6-сонли ҳужжат билан «Зарафшон» жамоа хўжалигига жами 100230 сўмлик турли эҳтиёт қисмлар олиб келади. Жамоа хўжалиги раиси Г. Тугалов ва бош ҳисобчи У. Шомуродов эҳтиёт қисмга роса зориқиб қолишган экан шекилли, «Шариф ҳожи» хусусий кичик корхонасидан ҳам 912220 сўмлик эҳтиёт қисмлар оладилар. Бунинг эвазига 1019600 сўмлик 88 тонна 100 килограмм картошка жўнатилди.

Текширув пайтида солиқ хизмати ходимлари «Зарафшон» жамоа хўжалигининг марказий таъмирлаш устахонаси омборида Ш. Раҳмонов томонидан ҳеч қандай ҳужжатсиз келтирилган 362750 сўмлик турли техника эҳтиёт қисмлари сақланаётганлигини аниқладилар. «Техника» ширкатидан олинган юқоридаги 100230 сўмлик эҳтиёт қисмлар учун ҳам товар айирбошлаш ёки бошқа йўл билан ҳисоб-китоб қилинмаган. Ш. Раҳмоновнинг чўнтагидаги «ширкат»ларнинг Жомбойдаги фаолияти янада гуркирайди. Энди навбат тумандаги «Ғубдин» жамоа хўжалигига келади. Раис А. Азимов ва бош ҳисобчи С. Алимов «Шариф ҳожи» хусусий кичик корхонасидан 1995 йил 17 мартдаги 15-сонли ҳужжатга кўра, 233640 сўмлик эҳтиёт қисмлари қабул қилиб олиб, ўрнига 1995 йил 28-апрель куни 39100 сўмга ҳисоблаб, 2300 килограмм тирик вазнда қорамол жўнатадилар. Жамоа хўжалигининг «Шариф ҳожи» кичик корхонасидан қарзи текшириш куни 194540 сўмни ташкил этди.

«Гулистон» жамоа хўжалигининг раиси И. Турсунов ва бош ҳисобчи И. Номозовларнинг ҳам қўшниларига ҳаваси келдими, «Шариф ҳожи» кичик корхонасидан иккита кирим ҳужжатига асосан 271600 сўмлик эҳтиёт қисмлари олиб, эвазига 70792 сўмга ҳисоблаб тирик вазнда 15 бош қорамол, гўшт ва калла-поча беришди. Текшириш кунида жамоа хўжалигининг «Шариф ҳожи»дан қарзи 200808 сўмни ташкил этди. Бундан ташқари, жамоа хўжалиги трактор паркида Шавкат Раҳмонов олиб келган ва ҳеч қандай ҳужжатсиз сақланаётган «ТТЗ-80» трактори топилди.

Шундан сўнг солиқ хизмати ходимлари Ш. Раҳмонов амалга оширган фаолиятнинг қонунийлигини текшириш мақсадида, нафақат Шаҳрисабз, балки Тошкентда ҳам бўлдилар. «Шариф ҳожи»нинг молиявий фаолияти ўрганиб чиқилганда, корхона ўз жорий ҳисобидан фақат бир маротаба, унда ҳам «Кока-кола» сотувчи фирма билан ушбу ихна ичимлик учун ҳисоб-китоб қилгани аниқланди.

Жомбой тумани хўжаликларига келтирилган эҳтиёт қисмлар эса «Шариф ҳожи» хусусий корхонасининг бухгалтерия ҳужжатларида акс эттирилмаган. Яъни, эҳтиёт қисмлар «Техника» ширкати ва «Шариф ҳожи» хусусий корхонаси номида сохта ҳужжатлар билан расмийлаштирилган. Эҳтиёт қисмларнинг келиб чиқиш манбаи номаълум. Ваҳоланки, улар беш-олти сўмлик эмас, миллионлаб сўмлик нарса.

Ана шу жиҳатларни эътиборга олган ҳолда Жомбой тумани хўжаликлари «Жомбой» жамоа хўжалигининг «Техника» ширкатидан 354745 сўмлик қарзи, «Зарафшон» жамоа хўжалигининг 100230 сўмлик қарзи ва хўжалик омборида сақланаётган 362750 сўмлик эҳтиёт қисмлар, «Ғубдин» жамоа хўжалигининг «Шариф ҳожи» хусусий корхонасидан 194540 сўмлик қарзи ҳамда «Гулистон» жамоа хўжалигида сақланаётган қиймати 300 минг сўмлик ҳужжатсиз «ТТЗ-80» трактори бюджет ҳисобига ўтказилиши белгиланди. Бу бир ярим миллион сўмдан ошиқ пул дегани.

Сохта ҳужжатлар ишқибози Ш. Раҳмоновнинг фаолияти шунга келиб тўхтади. Қолганини тегишли органлар ҳал қилади. Бу иш бўйича Самарқанд вилояти солиқ хизмати томонидан тўпланган ҳужжатлар қонуний чора кўриш учун шу йил 15 август куни вилоят прокуратурасига топширилди.

Эсирган БОЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.
Иболулла ЎСАРОВ,
Давлат Солиқ қўмитаси матбуот хизмати ходими.

ТАШКИЛОТ

ишга таклиф этади:

— ишлаб чиқариш бошлиғи;

— тижорат агентлари.

хизматларни бажаради:

— кредитларни расмийлаштириш;

— маҳсулотларни ташқарига олиб чиқишни расмийлаштириш;

— корхоналар очиш.

СОТАДИ:

— чет эл енгил автомашиналари двигателлари, шиналари, амортизаторлари (йиғма ҳолда), ойналари, чироқлари, автомагнитофонлари;

— «Сузуки» мотоцикли.

Манзил: 700095, Тошкент ш., Саидов кўчаси, 6. Тел: 46-06-65

• Сиз кутган учрашув

ҚЎШИҚ БИЛАН МУНАВВАР ОЛАМ

Унинг қўшиқларини шунчаки тинглаб бўлмайди. У куйлаётганда баланд-баланд тоғлардан оқаётган шалоланинг дилни эркаловчи эпкини, тонгги субҳидамнинг майин насими вужудингизни қамраб олади.

Борлиқ олтин бешик бўлиб сизни аллалайди, дилингизга ёруғлик солади. Аста-секин кўнглингизга симобдай қуйилаётган сеҳрлар оқимига қўшилиб олис-олисларга парвоз қиласиз. Кейин дилингизни алла қоплаб олади, киприкларингизга биллурдай томчилар ёпишади:

Етмиш юлдуз бирлашиб ярим ойча бўлолмас,
Етти янга бир бўлиб битта она бўлолмас,
Она тирик ҳовлига кулфат яқин йўлолмас,
Менинг эса бағрим қон вайронаман онажон.

Суюкли волидасидан айрилиб, фарёд чекаётган норасиданинг ноласи юрагингизни эзиб юборади. Ўзингизни қўлга олиб, ҳофизнинг кўзларига боқмоқликка шайланасиз, бардошингиз етмайди. Агар ўша чоқ журъат қила олсангиз, унинг ҳам қалби азоб чекаётгани, тўлғонаётганининг гувоҳи бўласиз:

Онасизлик ойсиз тун экан ўйласам,
Кўйлагимда тугма йўқ, тугма бўлса кир ёқам,
Тўрт янгамга қўшилиб туртки тўрт оғам,
Фариштаси тарк этган остонаман онажон.

Афсус, орамизда оз бўлсада меҳр-оқибатдан йироқ, ўз қобиғига ўралиб олган кимсалар учраб туради. Турсунбой ўшаларни инсофга чақиради. Бир-бирларига тану жон бўлишга ундайди. Ва яна дунёдаги олий зот — она қадри, унинг буюклигини улуғлайди.

Мен Турсунбой Парпиевни узоқ йиллардан бери биламан. Унинг концертларида томошабинларнинг йиғлагани, қолаверса андижонча чапанилик билан рақсга тушишларининг гувоҳи бўлганман. Шуларни эслаб ҳофизни саволга тутаман.

— Санъаткорнинг бахти нимада?

— Энг аввало, ихлосмандлари қалбига йўл топишда. Халқнинг олқишини олишда. Шундай бўлсинки, тингловчи у куйлаётганда бор дунёни унутиб қўшиқ сеҳрига берилсин.

— Сизни санъатга «югуриб кириб келган» дейишади.

— Жуда унчалик эмассов, лекин болаликдаги воқеаларни эслайвераман. Ёшлигимдан санъатга ўч эдим. Бир куни мактабдаги мусиқа ўқитувчимиз Абдужаббор Назировнинг рубобини бир кунга уйга олиб келдим. Шу куни кечаси билан рубоб чалиб чиқдим. Шу-шу қўлимдан тор тушмайди. Мактабнинг 8-синфини битириб, Андижон санъат билим юртида, кейин Тошкент Давлат консерваториясида сабоқ олдим. Сўнгра машҳур ҳофиз Шерали Жўраев гуруҳида созандалик қилиб юрдим. Аста-секин катта саҳнага йўл олдим. Ҳозир Андижон давлат филармониясида ишлаяпман.

— Ихлосмандлар қўшиқларингизни тинглашдан ташқари ҳаёлан сиз билан суҳбат қураётгандек ҳам бўлишаркан. Боиси нимада?

— Аввало енгил-елпи қўшиқларни табиатим суймайди. Шунинг учундир, шеърни танлашда унинг мазмуни, моҳиятига албатта эътибор бераман. Дилимга ўрнашсагина ўзим куй басталайман. Яхши шеър ўқиган чоғим куй ўз-ўзидан қуйилиб келаверади. Масаланинг иккинчи томони қўшиқ фақаттина ором бермай, дилни маънавий озиқлантиради ҳам. Шунда у узоқ яшайди. Халқ дилига ўрнашиб қолади. Юрт мадҳи, Ватан гўзаллиги, оналарни улуғловчи, дунёни лол қолдирган боболаримиз ҳақида, нозик туйғу — муҳаббатга суянгувчи қўшиқлар куйлашим шундан. «Андижонлик ойимлар»да шундай сатрлар бор:

Андижонлик ойимлар аслингизга қайтинглар,
Мардлар беринг бу юртга, наслингизга қайтинглар.
Шоҳлар бериб дунёга сийланмайин ўтгоним,
Ойлар туғиб ойлардай ойланмайин ўтгоним,
Меҳнатдан ўзга тахтга сайланмайин ўтгоним,
Бўғзимда қотган додсизлар-ей андижонлик ойимлар.

Энди ўзингиз айтинг, етти иқлимга машҳур боболаримиз Амир Темурни, Улуғбек, Ибн Сино, Мирзо Бобурни берган оналаримиз авлодлари — аёллар қадрига етдикми? Аксинча, чўян қуйиш цехидан тортиб, трактор рулигача ўтқаздик. Эркаклар билан ёнма-ёнгина эмас, улардан-да кўп ишлаганини улуғладик.

Истиқлол туфайли кўксимизга шабада тегди. Энди йўл қўйган хатоларимизни ўнглашимиз лозим.

— Ижодингиз билан танишган киши унда андижонлик шоирлар таъсири кучли эканлигини сезади.

— Инкор этмайман. Лекин Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов, Омон Матжон, Нормурод Нарзуллаев сингари кўплаб шоирлар асарларини севиб ўқийман. Бизнинг шеърият бўстонимиз, адабий меросимиз шу қадар бойки, ундан кўксимиз фахрга тўлади. Оддийгина мисол:

Тилинган тилларга қон югургуси,
Бўшалган инларга жон югургуси,
Ҳақ йўли албатта битта бўлгуси
Булбуллар севгини мақтаган дамда.

Абдулҳамид Чўлпоннинг бундай дилбар сўзларини ўқиб, тинглаб дилингиз шуурга тўлади. Биз ким бўлишимиздан қатъий назар каломимиздан юрт нафаси уфуриб туриши зарур. Муҳаммад Юсуф, Турсуной Содиқова, Тўлан Низом, Заҳириддин Муҳиддинов сингари ижодкорлар асарларига мурожаат қилишимнинг боиси шундан.

— Бўш вақтингизни қандай ўтказасиз?

— Яшириб нима қиламан. Санъаткорда бўш вақтнинг ўзи кам. Гастрол, тўй, турли тадбирлар дегандек... Етти ўғил ва бир қизни тарбиялаб вояга етказган 73 ёшли бувим борлар ва яна бир кучоқ фарзандларим билан суҳбатлашиш, улар билан бирга бўлишнинг ўзи ҳам катта гап. Кўп китоб варақлайман. Шеър ёд оламан. Куй басталайман. Умр эса оқар дарёдек ўтиб боряпти.

Қўшиққа ошно қалб инсонни гўзалликка, эзгу ишларга отлантиради. Ҳар биримизга яхши қўшиқ ҳамроҳ бўлсин.

«Халқ сўзи» мухбири
Ф. ШОДМОНАЛИЕВ
суҳбатлашди.

• Уста Олим Комилов таваллудининг 120 йиллигига

Гавҳар РАҲИМОВА:
МЕҲРИ ДАРЁ ИНСОН ЭДИ

Ўзбек рақс санъатининг асосчиларидан бири, моҳир созанда, Меҳнат қаҳрамони, Ўзбекистон халқ артисти уста Олим Комилов таваллудига 120 йил тўлди. Республикамиз санъат аҳли бу санани кенг нишонлаш арафасида турган айни кунларда, устознинг шогирди, Ўзбекистон халқ артисти Гавҳар Раҳимова хузурида бўлиб, унинг ёрқин хотираларини тингладик.

— Уста билан илк бор 1924 йили Марғилондаги етимхонада танишиш насиб қилган. Мен икки синглим билан шу ерда тарбияланар эдим. Уста Олим Комилов етимхонамизда мусиқа тўгараги ташкил этдилар. У киши доира, ноғора, дутор чалар, аммо доимо кичкина қўлбола чангларини қўлтиқлаб юрардилар. Мусиқага қизиқувчи болаларни жамлаб, уларга дутор чалиш, рақс тушиш санъатини ўргата бошладилар. Устанинг ёнларида Отахўжа Эшон деган ўйинчилари бўларди. Уста доирада усул бериб, оғзаки тушунтирар, у киши эса ҳаракатларни ўйнаб кўрсатарди. Етимхонамиз яқинида ўғил болалар мактаби бор эди. Тўгарагимизга ўша ердан хушовоз болаларни ҳам жалб этиб, ялла, ашула айтишга, соз чалишга ўргатишди. Натижада ашула ва рақс ансамбли вужудга келди. Уч йил мобайнида устадан дастлабки санъат сабоғини олдик. Ҳали ҳамон эсимда, Марғилоннинг Ўрда таги деган жойида гир айланган чойхоналар бўларди. Рўза вақтида оғиз очилгандан сўнг «бозор шоб» кечалари уюштирилиб, базмлар тонг отгунча давом этарди. У вақтларда электр йўқ. Ўртага 20-30 та кунжара ёқилиб, унинг шуъласида ўйин-кулги қилинарди. Маматбува, Худойберди хофизлар катта ашула айтишар, Юсупжон Қизиқ, Усмон қори, Сулаймон Маҳсум каби қизиқчилар даврага файз киритишар эди. Жўрахон Султонов ялла айтар, уста Олим доирада жўр бўлар ва биз рақсга тушардик.

Бир сўз билан айтганда мени санъат сари етаклаган, бу борада илк сабоқ берган, ҳаётда ўз ўрнимни топиб олишга йўл кўрсатган уста Олим Комилов бўлди. Кейинчалик Андижонда ва Қўқонда ташкил этилган театрларда артистлик қила бошладик. 1929 йили Самарқандда экспериментал мусиқали театр ташкил топгач, яна уста билан ҳамкорликда ишлай бошладик. У кишининг аёллари Бегимхон ва қайнсингиллари — моҳир раққоса Нурхон ҳам биз билан бирга эди. Етимхонада уста Олим аканинг таълимини олганим, санъат билан яхши ошно бўлганим учун ҳам бу ерда устознинг «ўнг қўли» бўлиб қолдим. Биз спектакллар тайёрлар, концертлар қўяр эдик. Ўзбекистоннинг барча вилоятлари ва Туркманистоннинг бир қанча шаҳарларида ижодий сафарда бўлганмиз.

Москвада ўтказилган бутуниттифоқ миллий театрлар олимпиадаси (1930 йил), Ўзбекистон санъати декадаси (1937 йил) даврида уста чалган доира оҳанглари, зарбалар жилвадорлиги кўпчиликни ўзига ром айлаган. 1934 йили Буюк Британия пойтахти Лондонда бўлган биринчи халқаро рақс фестивали устага катта шуҳрат келтирди. Анжуманда уста Олим ака, Тўхтасин Жалилов, Абдуқодир Найчи, Тамара опам қатнашган эди. Олим ака чалган доира усуллари, айниқса Тамара опа рақсга тушган «Гул» ўйини барчани лол қолдирди. Устанинг қўлидан чиққан сеҳрли оҳангларга маҳлиё бўлган мезбонлар унинг ўнг қўли панжалари изини гипсга тушириб қолишган. У ҳамон Лондондаги санъат музейида сақланмоқда. Уста доира усулларини яратиш билан бирга, ўзбек рақс санъатини ривожлантиришга ҳам катта ҳисса қўшдилар. У киши тўплаб тизимлаган ва ўзи яратган миллий рақс усуллари ўзбек раққосалари учун асосий қўлланма бўлиб келмоқда. Таниқли санъаткор якка рақслар билан бирга «Фарҳод ва Ширин», «Гулсара» спектаклларига ҳам рақслар қўйган.

Устоз ниҳоятда инсонпарвар, нозиктабиат, ростгўй ва камтар бўлганлар. Ёлғон гапирган одамни сира ёқтирмасдилар. Ёшларга жуда ғамхўр эдилар. Буни ўзимнинг ҳаётимда ҳам жуда кўп марта синаб кўрганман. Ҳарбий билим юртини эндигина тугатган ва Самарқанддаги ҳарбий қисмда ишлаётган Ғуломжон ака билан оила қурган пайтимизда яшаш жойимизнинг тайини йўқ эди. Қийинчилик даври. Мен ҳам бойбадавлат эмасдим. Шунда уста Самарқанддаги маҳаллалардан биридан ижарага жой топиб бериш билан бирга, рўзғор буюмларимни ҳам сотиб олиб берганлар. У киши шунчалик меҳри дарё, қалби кенг инсон эди.

Бахтиёр
МАНСУРОВ.

Қизилтепа туманида янги теннис корти ишга тушди. Айни пайтда унда иккита секция бўлиб, 36 нафар бола машғулотларга қатнаяпти. Уларга Комил Қаюмов теннисннинг ўзига хос сир-асрорларини ўргатаяпти. Бундан ташқари ушбу спорт мажмуасида волейбол, футбол, кураш, шахмат-шашка, қўл тўпи тўгараклари ҳам ишлаб турибди.

СУРАТДА: К. Қаюмов тўгарак болалари билан.

Р. ШАРИПОВ
олган сурат.

ТАРИХДАН СЎЗЛАЙДИ

Ўзбекистон Фанлар академияси «Фан» нашриёти Қарши давлат университети доценти, адабиётшунос, тарихчи олим П. Равшановнинг «Қашқадарё тарихи» китобини босмадан чиқарди. Асар Қашқадарёнинг энг қадимги даврлардан то XIX асрнинг иккинчи ярмига қадар бўлган қарийб 30 асрлик тарихи ҳақида ҳикоя қилади.

• Футбол

«ЯНГИЕР» ҲАМ «ЎЙИНДАН ТАШҚАРИ ҲОЛАТДА»

Осиё кубок эгалари кубоги учун кураш олиб борган «Янгиер» жамоаси Ироқда «Талаба» жамоасига қарши майдонга чиқди. Маълумки, Янгиерда ўтказилган дастлабки учрашувда ҳамюртларимиз 2:1 ҳисобида ғалаба қозонишган эди. Такрорий учрашувда эса ироқликлар 2:0 ҳисобида устун келишди ва икки учрашув натижасига кўра улар Осиё кубок эгалари кубоги учун баҳсларни давом эттириш ҳуқуқига эга бўлишди.

«Янгиер» ҳақида нима дейишимиз мумкин. Жамоа имкони даражасида республикамиз спорт шарафини муносиб ҳимоя қилди. Гарчи, мухлислар «Янгиер»ни дастлабки босқичдаёқ баҳслардан чиқиб кетишини кутган бўлишига қарамай жамоамиз Туркманистоннинг «Турон» клубини мағлубиятга учратди ва «Талаба»дан биринчи учрашувда устун келганлиги ҳам футболсеварларимизни анча қувонтирди.

«МАҚСАД БЕШТА ГОЛ УРИШ ЭМАС, БАЛКИ»...

Бугун миллий терма жамоамиз Афро-Осиё кубоги учун Логос шаҳридаги 45 минг томошабинга мўлжалланган стадионда Нигерия терма жамоасига қарши майдонга чиқади. Терма жамоамиз сафига асосан яна дастлабки учрашувда қатнашган футболчилар таклиф этилган. Фақат бу сафар Игорь Шквирин ва Геннадий Денисов майдонга чиқмайди. Шквирин Малайзия кубоги учун ўз клуби шарафини ҳимоя қилиши сабабли Нигерияга боролмаган бўлса, Денисов бетоблиги туфайли терма жамоага жалб қилинмади. Бош мураббий Александр Иванков улар ўрнини Акмал Ҳошимов (МҲСК), Бахтиёр Намозов (МҲСК) ва Андрей Захаров («Ситора») билан тўлдирди. Нигерияга жўнаб кетишидан олдин Азамат Абдураимов, Сергей Лебедев, Равшан Бозоров, Фарҳод Магомедов каби етакчи ўйинчиларимиз жанговар ҳолатда бўлса, Миржалол Қосимовни енгил жароҳати бироз безовта қилаётган эди.

— Бизнинг мақсадимиз Нигерияда 5 та гол уриш эмас, балки муносиб ўйин кўрсатишдир, — деди Александр Иванков сафар олдидан. Ўйлаймизки, футболчиларимиз ишончни оқлашади.

Расул ЭРМУҲАММАД.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулк қўмитасининг Самарқанд ҳудудий бошқармаси
ДИҚҚАТ!

1995 йил 16 ноябрда Самарқанд шаҳрида биринчи марта очиқ биржа савдоси ўтказилади. Унда Ўзбекистон Республикасининг хусусийлаштирилган корхоналари акциялари сотилади.

Мулкнинг исталган шаклидаги корхоналар раҳбарлари ва бошқа қизиққан шахслар таклиф этилади.

Акцияларни сотиб олиш - маблағни энг фойдали ишга сарфлаш йўлидаги ажойиб имкониятдир! Корхоналарнинг акцияларини сотиб олсангиз уни бошқариш, шунингдек бир умр йиллик даромад олиш имконига эга бўласиз.

Билиб қўйинг: акционерлик жамиятининг низом фондида акциялар қанчалик кўп бўлса, бошқариш ҳуқуқи ҳам шунчалик кўп бўлади.

Буюртмалар қуйидаги манзилда қабул қилинади:
Самарқанд шаҳри, Кўксарой майдони, 1.
Тел.: (9262) 31-01-24, 35-87-22,
факс: 31-13-65.

ТАШКИЛОТ
ТОШКЕНТДАГИ ОМБОРДАН
ТАКЛИФ ҚИЛАДИ:
1. Болалар учун 10 хилдаги мева пюреси (Болгарияда тайёрланган).
2. Бўёқлар (оқ, сариқ, қизил, кўк, зангори ранг) Болгарияда тайёрланган.
3. Автомобиллар учун мой САЕ-20/50 (Англияда тайёрланган).
4. Бир литрли термослар (Германияда тайёрланган).

Пул тўлаш йўли турлича.
Алоқа учун телефонлар:
(3712) 35-35-23, 34-25-01, 35-06-88,
факс: 34-99-65,
телекс: 116469 "Саида".

БИЛИБ ҚЎЙИНГ:
БИЗ СИЗ ҲАҚИНГИЗДА ҚАЙҒУРАМИЗ!
"Ўзбеккоммуналлойиҳа" давлат лойиҳа институти сув таъминоти, канализация, иссиқлик таъминоти ва бошқа коммунал хизмат объектлари лойиҳасини қисқа муддатда тайёрлаб беришни тавсия этади.
Шахсий уйларни муҳандислик ускуналари ва барча қулайликларга эга ҳолда мукаммал лойиҳалаштириб берамиз.
Жаҳон андозалари даражасидаги қулайликларга эга бўлай десангиз қуйидаги манзилга мурожаат этинг:
Тошкент, Ниёзбек йўли, 1.
Телефонлар:
34-14-41, 34-14-40.
БИРИНЧИ БЎЛИБ НАВБАТГА ТУРИНГ!

АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!
Ўзбекистон Республикаси Халқ банки 1995 йил 1 ноябрдан «Ўқувчи» номли янги омонат турини таклиф қилади.
«Ўқувчи» омонати — бу фарзандингиз учун ажойиб совғадир!
«Ўқувчи» омонати бу:
миқдори камида 10 сўм бўлган;
йилига 60 фоиз даромад тўланадиган;
нақд пул билан ёки пул кўчириш йўли билан тўлдириб бориладиган;
юқори даромад олиш учун, зарур миқдордаги маблағ йиғилгандан сўнг бошқа хоҳлаган турдаги омонатга ўтказиш имкониятини берувчи омонат туридир.
«Ўқувчи» омонати ўсмирларга ёшликдан ўз маблағидан тўғри фойдаланишни ўргатиш билан бирга, балоғат ёшини етарлича маблағ билан кутиб олиш учун имконият яратади.
«Ўқувчи» омонати 12 — 18 ёшдаги ёшлар омонатидир!
Халқ банки Сизни кутади.
Маълумотлар учун телефонлар: 45-35-49, 33-78-02, 33-51-95.
Ўзбекистон Республикаси Халқ банки бошқаруви.

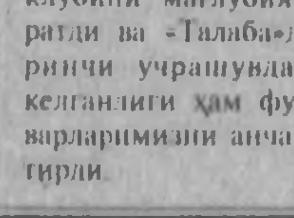

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Ахборот 36-29-89;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСИ
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — К. Рихсиев.
Навбатчи — Ғ. Эшмуродов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0507. 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди — 19.55. 1 2 3 4 5 6